

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

HAZİRAN 2017

Sayı 50

EBSO EKONOMİ BÜLTENİ

DÜNYA EKONOMİSİNDEKİ GELİŞMELER

Küresel ekonomi Haziran ayında politik baskıların getirdiği risk ve endişelerle yön bulmuştur. İngiltere’de ve AB ülkelerinde yapılan seçimler, farklı ülkelerdeki terör saldırıları sonucu ortaya çıkan güven sorunu ve Katar krizinin derinleşeceğine ilişkin tedirginlikler, söz konusu politik baskıların genel eğilimini yansıtmaktadır.

Dünya Bankası yaptığı güncel açıklamada, küresel ekonominin hızlı bir büyüme kaydetmesine karşın gelecek dönemlerdeki ekonomik görünümü olumsuz yönde etkileyebilecek risklerin varlığına işaret etmiştir. Küresel ekonomide en büyük ağırlığa sahip olan gelişen piyasalarda beklentilerin altında kalan büyüme trendi, büyük Merkez Bankalarının para politikalarına ilişkin belirsizlikler, uluslararası ticaretteki kırılganlıklar ve borç rasyolarındaki yükseliş, söz konusu risklerin temelini oluşturmaktadır. Bu bağlamda, bu alanlarda kaydedilecek gelişmeler küresel ekonomi üzerinde de belirleyici olacaktır.

Uluslararası Finans Enstitüsü (IFF), yayımladığı güncel raporunda gelişen piyasalara yönelik sermaye girişlerinin ABD’nin korumacı ticaret politikalarına yönelik endişelerin azalmasının etkisiyle 2017 ve 2018 yıllarında önemli derecede artmasının beklendiğini belirtmiştir.

Bu bağlamda, yükselen piyasalara yönelik toplam sermaye yatırımlarının 2016’ya kıyasla %35 artarak 970 milyar dolara yükseleceği, 2018’de ise 1 trilyon Dolar’ın aşılmasıyla 2014’ten bu yana en iyi yıl olacağı öngörülmüştür.

Küresel imalat PMI değeri Mayıs ayında bir önceki aya göre önemli bir değişiklik göstermeyerek 52,6 düzeyinde gerçekleşmiştir.

ABD

Uluslararası kredi derecelendirme kuruluşu Fitch Ratings, güncel olarak yayımladığı “Küresel Perspektifler” raporunda Dolar’ın küresel finans sistemindeki konumunu ve karşılaşılabileceği potansiyel riskleri ele almıştır. Raporda, Dolar’ın yakın gelecekte dünyanın en önemli rezerv parası olmaya devam edeceği belirtilmiş, ancak uzun vadede Dolar’ın mevcut gücünün tamamen garanti altında olmadığı da vurgulanmıştır.

Diğer taraftan, ekonomi uzmanlarınca enflasyon görünümünün belirsizliği koruduğu ve Amerikan Merkez Bankası (FED) tarafından bu yıl içerisinde iki kez daha faiz arttıracağı öngörüldüğü ifade edilmiştir. Bu bağlamda, yıl sonuna kadar enflasyon hedefine ulaşılması yönünde belirsizlikler artmaktadır.

ABD imalat PMI değeri Mayıs ayında bir önceki aya göre çok hafif bir düşüşle 52,7 düzeyinde gerçekleşmiştir.

EURO BÖLGESİ – AB

Euro Bölgesi enflasyonunda Nisan ayında %1,9 artış kaydedilmişken, Mayıs ayında %1,4 gerileme olmuş ve enflasyon ekonomist tahminlerinin üstünde yavaşlamıştır. Veri, Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) parasal teşvikten çıkış için henüz çok erken olduğuna ilişkin bir işaret olarak değerlendirilmiştir.

Euro Bölgesi ekonomik güveni, hizmet ve perakende sektörlerinden gelen zayıf sonuçlarla bu yılki ilk düşüşünü kaydetmiştir. Ancak, beklentilerden farklı bir biçimde ortaya çıkan bu düşüşe rağmen endeks, son 10 yılın en yüksek seviyesine yakın seyretmektedir. Bu bağlamda, tüketicilerin geleceğe ilişkin belirsizliklerden kısıtlı ölçüde etkilendikleri anlaşılmaktadır.

Euro Bölgesi'nde perakende satışlar, Nisan ayında bir önceki aya göre azalmış, yıllık olarak ise beklentilerin altında kalarak %2,5 artış gerçekleştirmiştir.

Euro Bölgesi imalat PMI değeri Mayıs ayında 57,0 düzeyinde gerçekleşerek son 73 ayın en yüksek değerini almıştır.

ALMANYA

Almanya'da mevsimsellikten arındırılmış işsizlik %5,7 ile tarihi düşük düzeye gerilemiştir. 1990 yılından beri en düşük düzey olan işsizlik verisi, istihdam piyasasının olumlu gücünü ve Almanya'nın bölgenin itici gücü olduğunu bir kez daha kanıtlaması açısından dikkat çekicidir.

Bir diğer olumlu gösterge olarak, 2017 ilk çeyreğinde iflas eden şirket sayısı, geçen yılın aynı çeyreğine göre %4,3 azalmıştır. İflaslardan en çok ticaret sektörü etkilenirken, bunu sırasıyla inşaat sektörü ve yiyecek-içecek hizmeti sektörü izlemiştir. Şirketlerin iflas talepleriyle ilgili alacaklılara ödenmesi öngörülen borç ise ilk çeyrekte yaklaşık 5,1 Milyar Euro düzeyinde kalmıştır.

Almanya imalat PMI değeri Mayıs ayında artma eğilimi sürdürerek 59,5 düzeyinde gerçekleşmiştir.

JAPONYA

Japonya'da ilk çeyrek GSYH oranı aşağı yönlü revize edilmiş ve yıllık bazda büyümenin %1 oranıyla, beklenenden daha yavaş gerçekleştiği açıklanmıştır. Aşağı yönlü revizyonda ve düşük büyümede, zayıf hane halkı harcamaları ve stoklardaki azalma etkili olmuştur.

Japonya'da enflasyon hedefin hala çok altında olmakla birlikte Japonya Merkez Bankası (BOJ) piyasalar ve kanun yapıcılar arasındaki teşvikten çıkış tartışmalarıyla mücadele etmektedir. BOJ'un 537 trilyon Yen'lik ekonomiye yaklaşan büyüklükteki bilançosu genişlemeye devam etmekle birlikte, Merkez Bankası'nın gelecek stratejilerine ilişkin açık ve şeffaf bir tutum izlemekten kaçınması, üzerindeki baskıları artırmaktadır.

Japonya imalat PMI değeri Mayıs ayında bir önceki aya göre yükselerek 53,1 düzeyinde gerçekleşmiştir.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER

ÇİN

Çin'de Mayıs ayında tüketici fiyatları yıllık bazda %1,5, üretici fiyatları ise %5,5 artarak emtia fiyatlarındaki gevşemenin ardından enflasyonist baskının zayıfladığına işaret etmiştir. Bir diğer önemli gösterge olan ihracat Mayıs ayında, küresel talebin yükselme yönünde işaretler vermesi ile birlikte, %8,7 gibi hızlı bir artış kaydetmiştir. İthalat da beklentilerin üstünde bir artışla %14,8 artmıştır.

Dünya Ticaret Örgütü, söz konusu veriler itibariyle dış ticaretin ikinci çeyrekte ılımlı büyümesinin süreceğini beklediklerini açıklamıştır. Uluslararası görünümdeki iyileşme Çin'in imalat sektörüne olumlu yansımakta ve dış ticareti desteklemektedir. Özellikle, son açıklanan veriler uzun zamandır durağan olan iç talebin de canlanmaya başladığını göstermektedir.

Amerikan ve Avrupa Merkez Bankası'nın bilançoda küçülmeye gitmeleri beklenirken, Çin Merkez Bankası'nın yakın zamanda herhangi bir bilanço daralmasına gitmesi öngörülmemektedir. Bu bağlamda, bilanço değişiklikleri konusunda endişeli olan yatırımcıların gelecek dönemde Çin'e yönelmeleri muhtemel bir gelişme olarak değerlendirilmektedir.

Çin imalat PMI değeri Mayıs ayında bir önceki aya göre gerileyerek, eşik değerinin altına inmiş ve 49,6 düzeyinde gerçekleşmiştir.

GÜNEY KORE

Kuzey Kore geriliminin yarattığı politik baskılar bölgede etkili olmaya devam ederken, Güney Kore Devlet Başkanı Moon Jae-in, Kuzey Kore'nin nükleer silahlarının yok edilmesinin ülke ve bölge için hayati önem taşıdığını belirtmiştir. Ülkenin yatırımlarını ve ekonomisini de olumsuz etkileyen gerilim süreci yakın gelecekte gündemdeki önemini korumaya devam edecektir.

Güney Kore'de olumsuz bir gelişme olarak, ülke genelinde 32 haftadır süren aşırı sıcaklar, ekili arazileri ve çiftçileri olumsuz yönde etkileyerek tarım sektörünü krize sürüklemeye başlamıştır. Bu bağlamda kuraklığın olumsuz etkileri, ekonomik büyüme ve bazı diğer makro göstergelerde de kendini gösterecektir. Güney Kore imalat PMI değeri Mayıs ayında bir önceki aya göre hafif bir gerilemeyle 49,2 düzeyinde gerçekleşmiştir.

HİNDİSTAN

Hindistan'ın, en hızlı büyüyen ekonomi olma unvanını 2016-17 dördüncü çeyreğinde kaybettiği açıklanmıştır. Ülkenin GSYİH'sı söz konusu dönemde %6,1 büyürken, Çin'in büyüme oranı ise %6,9 oranında gerçekleşmiştir.

Hükümet yetkilileri ise büyüme oranının beklentilerin altında kalmakla birlikte, memnuniyet verici olduğunu ve gelecek dönemlerde daha parlak büyüme oranlarının yakalanacağını ifade etmişlerdir.

Hindistan imalat PMI değeri Mayıs ayında son 3 ayın en düşük değerini alarak 51,6 düzeyinde gerçekleşmiştir.

BREZİLYA

Yaşadığı krize rağmen Latin Amerika'nın en büyük ekonomisi olma özelliğini koruyan Brezilya, yılın ilk çeyreğinde beklentilere uygun olarak %1 büyüme kaydetmiştir. Bir diğer olumlu gelişme olarak işsizlik, güncel veriler itibariyle beklenmedik bir şekilde gerilemiş ve bir önceki ay ulaştığı %13,7'lik rekor seviyesinin ardından %13,6'ya inmiştir.

Brezilya Merkez Bankası, gösterge faiz oranını 1 baz puan azaltarak %10,25'e indirmiştir. Faiz indirimine ilişkin açıklamada, risklerin etkisini sürdürdüğü için para politikalarında temkinli bir strateji izlendiği belirtilmiştir. Bu bağlamda, parasal genişlemenin temposunu koruduğu ve siyasi çalkantılar nedeniyle gelecek faiz indirimlerinin fazla agresif olmayabileceği anlaşılmaktadır.

Brezilya imalat PMI değeri Mayıs ayında 52,0 düzeyinde gerçekleşerek Şubat 2013'den beri en yüksek değerini almıştır.

RUSYA

Rusya Ekonomi Bakanlığı verilerine göre Rus ekonomisi Nisan ayında yıllık bazda %1,4 büyüme kaydetmiştir. Bakanlık, talep taraflı göstergelerden yola çıkarak Rus ekonomisinin toparlanma eğiliminin güçlendiğini belirtmiştir.

Rusya Merkez Bankası ülkenin uluslararası rezervlerinin, Mayıs'ta bir önceki aya göre %1,2 artarak 405,7 milyar Dolar'a yükseldiğini açıklamıştır.

Merkez Bankası ve Rus hükümeti tarafından yönetilen Döviz, para, IMF rezerv pozisyonu, altın ve diğer rezerv varlıklardan oluşan ülkenin uluslararası rezervlerinin yükselmesi, ekonomideki olumlu gidişat hakkında bir diğer önemli bir gösterge olarak değerlendirilmiştir.

Rusya imalat PMI değeri Mayıs ayında bir önceki aya göre artarak 52,4 düzeyinde gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE

ABD'li yatırım bankası Goldman Sachs, Türkiye ekonomisinin 2017 yılı için büyüme tahminini %3,2 düzeyinden %4'e yükseltmiştir. Banka tarafından yapılan açıklamada, büyüme tahmininin artırılmasında ihracattaki ve kamu harcamalarındaki dikkat çekici artışların etkili olduğu belirtilmiştir.

Dünya Bankası Türkiye Ülke Direktörü Johannes Zutt, Türkiye'deki kredi büyümesinin yapay bir büyüme olduğunu ve sıcak paraya aşırı maruz kalma durumunun, bankacılık sektöründe bir takım kırılmalara sebep olduğunu açıklamıştır. Açıklamaya göre küresel ve ulusal büyüme trendi, imalat ve ticarete güvenin artmasına ve aynı zamanda emtia fiyatlarının istikrara kavuşmasına dayanmaktadır.

Türkiye imalat PMI değeri Mayıs ayında 53,5 düzeyinde gerçekleşerek, Aralık 2013'ten beri en güçlü büyümeyi gerçekleştirmiştir.

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

BÜYÜME

	Dönem	Cari fiyatlarla			Yerleşik hanehalklarının ve hanehalkına hizmet eden kar amacı olmayan kuruluş. tüketimi (%)	Devletin Nihai Tüketim Harcamaları (%)	Gayri Safi Sabit Sermaye Oluşumu (%)	Mal ve Hizmet İhracatı (%)	(Eksi) Mal ve Hizmet İthalatı (%)
		Cari fiyatlarla GSYH (Milyon TL)	Gelişme hızı (%)	İmalat Sanayi Gelişme hızı (%)					
2016	I	561.185	12,9	16,3	0,9	10,5	6,6	1,4	2,7
	II	632.912	12,5	13,2	4,1	14,4	3,8	-1,9	7,2
	III	662.026	4,8	1,8	-1,7	5,6	0,5	-9,3	2,1
	IV	734.393	13,7	11,6	5,7	0,8	2,0	2,3	3,3
	Yıllık	2.590.516	10,8	10,6	2,3	7,3	3,0	-2,0	3,9
2017	I	641.584	14,3	20,3	5,1	9,4	2,2	10,6	0,8

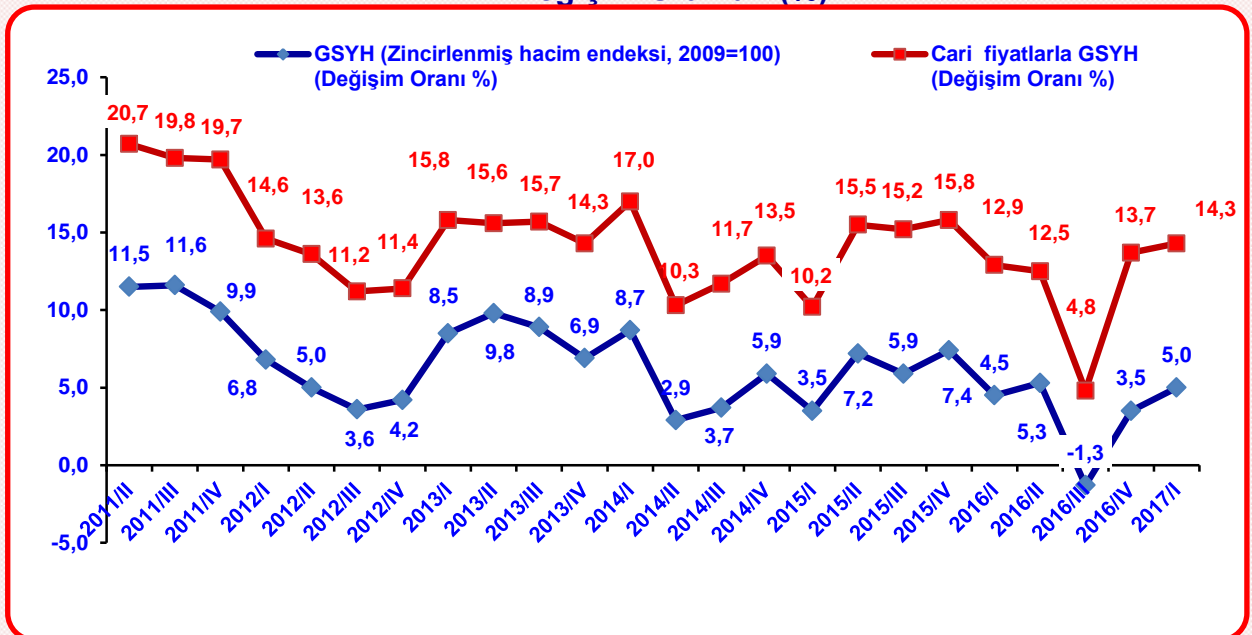
2017 yılının ilk çeyreğinde büyüme, %5 ile piyasa beklentilerinin üzerinde gerçekleşmiştir. Söz konusu büyümede; kamu yatırımları kapsamında iç talebin canlanmasına yönelik bir takım teşvik uygulamaları (vergi indirimi ve KGF kaynaklı kredi imkanı) ve ihracat artışı etkilemiştir.

2017 yılı birinci çeyrekte büyümeye kamu harcamalarının katkısı %9,4, özel tüketim harcamalarının katkısı %5,1 olmuştur. Tüketim harcamalarında daha çok dayanıksız mallara ve hizmet sektörüne yönelik harcamalar ön plana çıkmıştır.

Sektörel açıdan baktığımızda; imalat sanayi %5,2, toplam sanayi %5,3, hizmetler sektörü %5,2, inşaat %3,7, tarım %3,2 oranında büyümüştür. Tarım ve hizmetler sektörünün geçen seneki ilk çeyreğe göre artmış olmasında Rusya ile olan ilişkilerin düzelmesi etkili olmuştur.

2016 yılında olduğu gibi, 2017 yılı ilk çeyrekte de yatırımlar küresel ve ulusal belirsizliklerden kaynaklı düşük seyirini sürdürmüştür.

Yıllık Değişim Oranları (%)

ENFLASYON

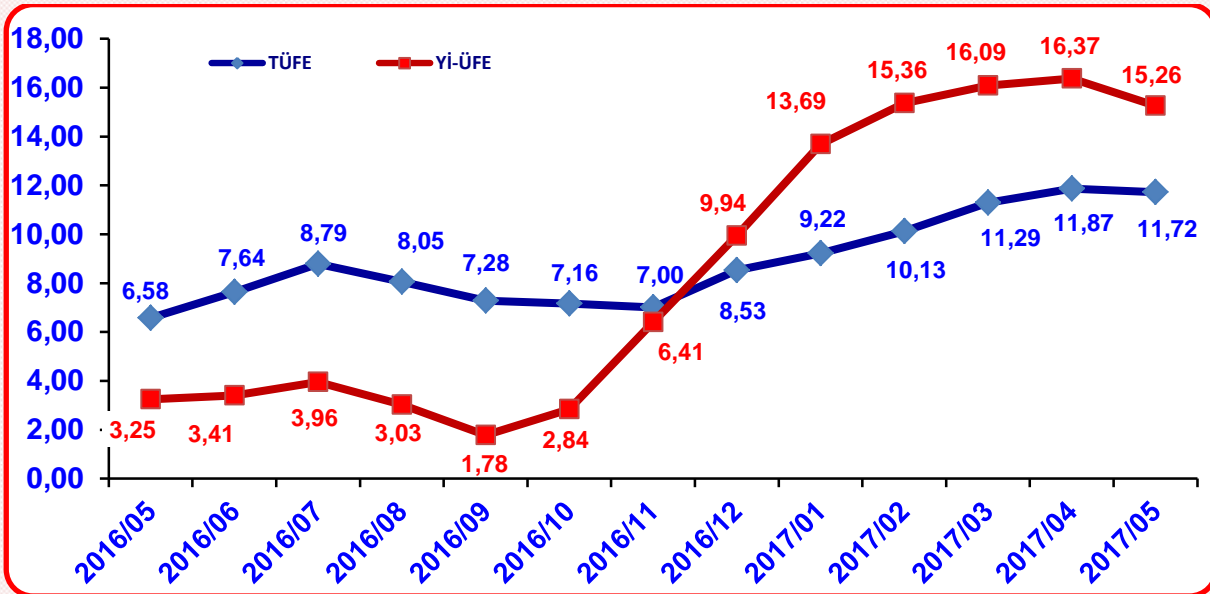
%	TÜFE		Yİ-ÜFE	
	2016	2017	2016	2017
Mayıs				
Yıllık	6,58	11,72	3,25	15,26
Yıllık Ort.	7,71	9,09	5,19	9,02
Aylık	0,58	0,45	1,48	0,52

2017 yılı Mayıs ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE'de %11,72, Yİ-ÜFE'de %15,26 oranında gerçekleşmiştir. Bir önceki aya göre TÜFE'de %0,45 oranında ve Yİ-ÜFE'de %0,52 oranında artış yaşanmıştır.

Yıllık en yüksek artış TÜFE'de %21,69 ile alkollü içecekler ve tütün grubunda gerçekleşmiştir. Ayrıca TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre; gıda ve alkolsüz içecekler %16,91, ulaştırma %15,81, sağlık %13,29 ve çeşitli mal ve hizmetler %11,60 ile en çok artışın olduğu diğer gruplardır.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayırında; İzmir'de TÜFE, bir önceki yılın aynı ayına göre %12,25 ve on iki aylık ortalamalara göre %9,67 oranında artış gerçekleşmiştir.

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektörü %0,54 oranında azalırken; imalat sanayi sektörü %0,57 oranında, elektrik ve gaz sektörü %0,31 oranında ve su sektörü %0,72 oranında artmıştır. Yıllık bazda imalat sanayideki artış, genel artışın da üstünde %16,77 olmuştur.

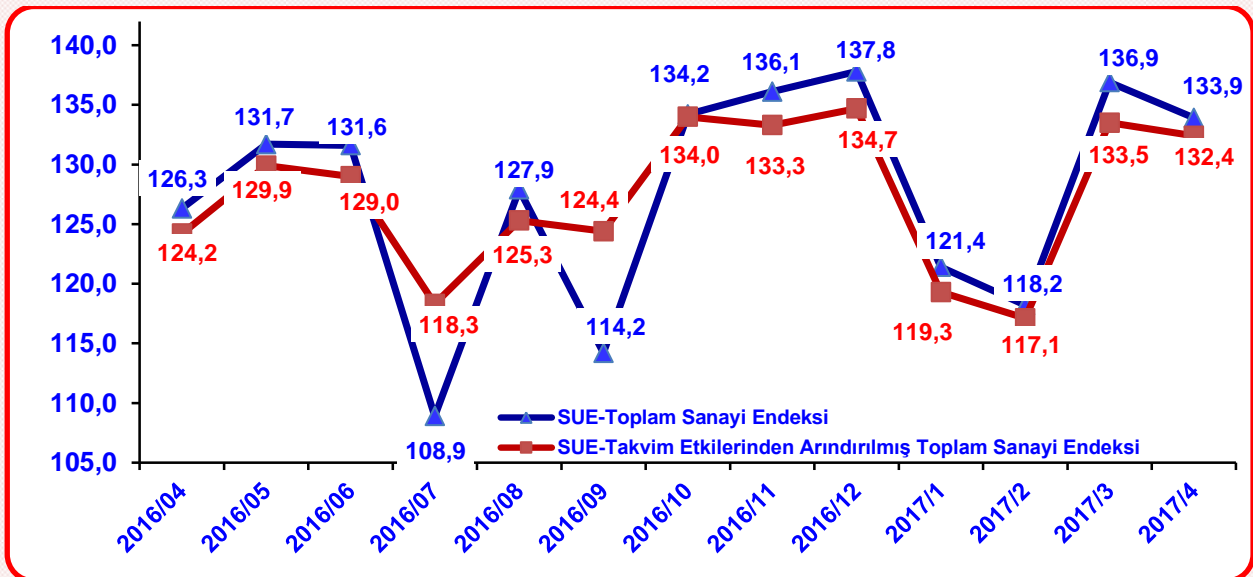
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

NİSAN 2017 (2010=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	133,9	5,9	132,4	6,7	133,9	2,3
Madencilik ve Taşocakçılığı	104,3	1,4	103,1	1,3	108,1	1,8
İmalat Sanayi	137,1	6,4	135,5	7,3	135,7	2,6
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	127,3	4,8	126,4	4,8	135,1	0,4

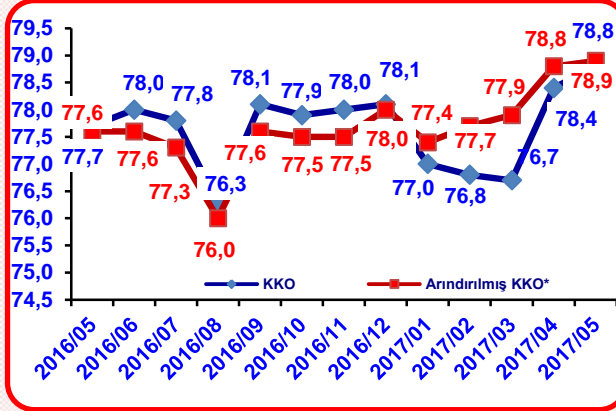
Arındırılmamış Sanayi Üretim Endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre 2017 yılı Nisan ayında %5,9 oranında artış göstermiştir.

Takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi yıllık bazda %6,7 oranında yükselmiştir. 2017 yılı Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre, madencilik ve taşocakçılığı sektörü %1,3 oranında, imalat sanayi sektörü %7,3 oranında ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü %4,8 oranında artmıştır.

Ana sanayi gruplarından 2017 yılı Nisan ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en yüksek artış; %12,2 ile sermaye malında gerçekleşmiştir. İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla artış ise, %140,7 ile diğer ulaşım araçlarının imalatında gerçekleşmiştir. Bu artışı, %19,5 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatı ve %6,9 ile temel eczacılık ürünlerinin ve eczacılığa ilişkin malzemelerin imalatı izlemiştir. En fazla azalış; %6 ile makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı imalatında gerçekleşmiştir. Bu azalışı, %5,9 ile içeceklerin imalatı ve %4,2 ile fabrikasyon metal ürünleri (makine ve teçhizat hariç) imalatı izlemiştir.

KAPASİTE KULLANIM ORANI

2017 yılı Mayıs ayında Kapasite Kullanımı bir önceki aya göre 0,4 puanlık sınırlı artışla %78,8 oranında gerçekleşerek yükselişini sürdürmüştür.

Motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı %87,7, kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı %85,4, ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri imalatı (mobilya hariç) %83,6 ve kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı %83,4 ile 2017 yılı Mayıs ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörlerdir.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

Mart 2016-2017	Toplam	
	2016	2017
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	58.493	59.634
İşgücü (Bin kişi)	30.016	31.131
İstihdam (Bin kişi)	26.993	27.489
Tarım	5.093	5.085
Tarım dışı	21.900	22.403
İşsiz (Bin kişi)	3.023	3.642
İş gücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.478	28.504
İşgücüne katılma oranı (%)	51,3	52,2
İstihdam oranı (%)	46,1	46,1
İşsizlik oranı (%)	10,1	11,7
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11,9	13,7
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	56,2	57,3
İstihdam oranı (%)	50,4	50,4
İşsizlik oranı (%)	10,3	12,0
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	11,9	13,8
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	17,0	21,4
Ne Eğitimde ne istihdamda olanların oranı*	22,1	23,0

Türkiye genelinde 15 ve yukarı yaşta kişilerde 2017 yılı Mart ayında işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre 1,6 puan artışla %11,7 oranında gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı; erkeklerde %10,5 kadınlarda %14,3 oranında kaydedilmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı %13,7, işsiz sayısı 3 milyon 642 bin kişidir. Genç nüfusta işsizlik oranı %21,4 seviyesinde gerçekleşmiştir. Yani her 4 gençten biri işsizdir.

2017 yılı Mart ayında istihdam edilenlerin %18,5'i tarım, %19,4'ü sanayi, %7,3'ü inşaat ve %54,8'i hizmetler sektöründedir.

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

Mart 2017	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.051	2.868	1.925	10.161	19.004
Kadın	1.295	2.218	79	4.893	8.485
Toplam	5.346	5.085	2.004	15.054	27.489

ÖDEMELER DENGESİ

(Milyon Dolar)	Nisan		12 Aylık Kümülatif 2017
	2016	2017	
CARI İŞLEMLER HESABI	-3.073	-3.615	-33.227
SERMAYE HESABI	0	8	0
FİNANS HESABI	-4.607	-7.480	-29.434
Doğrudan Yatırımlar (net)	-514	-362	-9.013
Portföy Yatırımlar (net)	-3.641	-3.259	-7.527
Diğer Yatırımlar (net)	-869	-40	-3.368
Rezerv Varlıklar (net)	417	-3.819	-9.526
Net Hata ve Noksan	-1.534	-3.873	3.793

Kaynak: TCMB

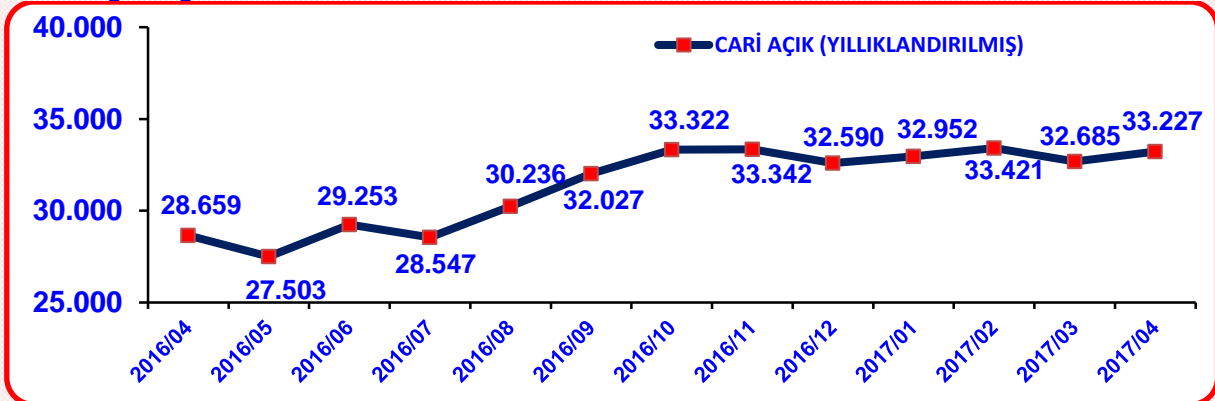
Cari işlemler açığı 2017 yılı Nisan ayında geçen yılın aynı ayına göre %17,6 artarak 3,6 milyar Dolar ile piyasa beklentileri doğrultusunda gerçekleşmiştir. Aynı dönemde artan dış ticaret açığı, cari açık üzerinde arttırıcı yönde etki yaratmıştır. 12 aylık kümülatifte ise, 33,2 milyar Dolar seviyesine yükselmiştir.

Turizm gelirleri 2017 yılı Nisan ayında bir önceki yılın aynı ayına göre %9,5 oranında artarak 1,2 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Rusya ile olan ilişkilerdeki iyileşme turizm gelirlerindeki bu toparlanmada etkin olmuştur.

2017 yılı Nisan ayında doğrudan yatırımlar geçen yılın aynı ayına göre, %30 oranında azalarak 362 milyon Dolar kaydedilmiştir. Sene başından beri pozitif seyrini koruyan Portföy yatırımlarda 2017 yılı Nisan ayında 3,3 milyar Dolar ile 2016 yılı Nisan ayından bu yana en yüksek sermaye girişi yaşanmıştır. Diğer yatırımlarda ise, sadece 40 milyon Dolarlık sermaye girişi olmuştur.

Cari açığın finansmanında etkili olan rezerv varlıklar 2017 yılı Nisan ayında 3,8 milyar Dolar ile düşüşünü sürdürmüştür. Net hata ve noksan kaleminde 3,9 milyar Dolar ile uzun yıllardan sonra rekor seviyede sermaye çıkışı yaşanmıştır. 2017 yılı Ocak-Nisan döneminde rezervlerde 7,8 milyar Dolar, net hata noksan kaleminde 6,2 milyar Dolarlık sermaye çıkışı kaydedilmiştir.

Hareketlenen iç talep ile turizm gelirlerinde toparlanma gözlenirken ve dış ticaret açığının genişlemeye devam etmesiyle cari açığın yukarı yönlü baskılanacağı beklenmektedir. Bunun yanı sıra, yurtdışı borçlanmalarının ve portföy yatırımlarının cari açığın finansman tarafında etkin olacağı öngörülmektedir.

GÜVEN ENDEKSLERİ

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomi Güven Endeksi
2016			
Mayıs	110,2	68,8	94,1
Haziran	107,7	69,4	94,8
Temmuz	108,0	67,0	98,9
Ağustos	102,2	74,4	92,3
Eylül	106,1	74,3	97,0
Ekim	101,0	74,0	94,4
Kasım	103,5	68,9	95,1
Aralık	97,6	63,4	89,2
2017			
Ocak	97,0	66,9	85,7
Şubat	105,9	65,7	91,5
Mart	108,9	67,8	96,1
Nisan	111,2	71,3	99,5
Mayıs	109,2	72,8	100,5

*2004-2011 dönemi için modele dayalı yaklaşımla geriye çekme yöntemi uygulanmış olan yeni seri

Reel Kesim Güven Endeksi; 2017 yılı Mayıs ayında, 2 puan azalarak 109,2 seviyesine gerilemiştir.

Tüketici Güven Endeksi, 2017 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre %2,1 oranında artarak 72,8 seviyesine yükselerek son 7 ayın en yüksek seviyesinde gerçekleşmiştir.

Ekonomi Güven Endeksi 2017 yılı Mayıs ayında bir önceki aya göre %1,1 oranında artarak Kasım 2015'ten bu yana en yüksek seviye olan 100,5 seviyesine ulaşmıştır. Endekste bu artış inşaat, perakende ticaret ve hizmetler sektörlerinden kaynaklanmıştır.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

2016 yılı Ocak-Mayıs döneminde 9,1 milyar TL fazla veren bütçe, 2017 yılı Ocak-Mayıs döneminde 11,5 milyar TL açık vermiştir. Aynı dönemde bütçe gelirleri %10,5 oranında artarak 255,3 milyar TL, bütçe giderleri ise, %20,2 oranında artarak 266,8 milyar TL olarak kaydedilmiştir.

2017 yılı Ocak-Mayıs döneminde vergi gelirleri; bir önceki yılın aynı ayına göre %14,3 oranında artarak 209,6 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Faiz hariç giderler %21,9 oranında artarak 241 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2016 yılı Ocak-Mayıs döneminde 33,3 milyar TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı ayında 14,2 milyar TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Milyon TL	OCAK-MAYIS		Değişim Oranı (%)
	2016	2017	
Bütçe Giderleri	221.869	266.757	20,2
Faiz Hariç Giderler	197.683	241.047	21,9
Faiz Giderleri	24.186	25.710	6,3
Bütçe Gelirleri	230.934	255.263	10,5
Vergi Gelirleri	183.358	209.648	14,3
Bütçe Dengesi	9.065	-11.494	-226,8
Faiz Dışı Denge	33.251	14.216	-57,2

DIŞ TİCARET

Milyon ABD \$		İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara (Hammadde) Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı
Aylar	Yıl	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Karşılama Oranı (%)
Ocak-Nisan	2016	46.622		62.894		42.609		-16.362		74,0
	2017	50.674	8,7	68.202	8,3	50.570	18,7	-17.529	7,1	74,3
Nisan	2016	11.951		16.188		10.784		-4.237		73,8
	2017	12.839	7,4	17.784	9,9	12.898	19,6	-4.945	16,7	72,2

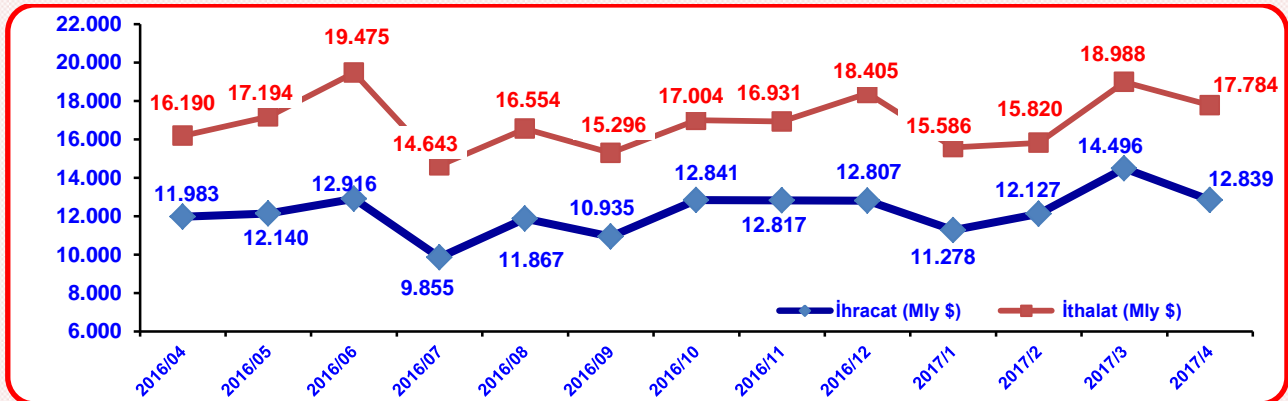
2017 yılı Nisan ayında ihracat, 2016 yılı Nisan ayına göre %7,4 oranında artarak 12,8 milyar Dolar, ithalat da %9,9 oranında artarak 17,7 milyar Dolar olarak gerçekleşmiştir. Dış ticaret açığı 2017 yılı Nisan ayında %16,7 oranında artarak 4,9 milyar Dolara, 2017 yılı Ocak-Nisan döneminde ise, geçen yılın aynı dönemine göre %7,1 oranında artarak 17,5 milyar Dolara yükselmiştir. 2017 yılı Ocak-Nisan döneminde ihracat, 2016 yılı aynı dönemine göre, %8,7 oranında artarak 50,6 milyar Dolar, ithalat da %8,3 oranında artarak 68,2 milyar Dolar seviyesine ulaşmıştır.

2016 yılı Nisan ayında %47,3 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2017 yılı Nisan ayında %45 olmuş; 2017 yılı Nisan ayında, 2016 yılının aynı ayına göre, AB'ye yapılan ihracat %2,2 oranında artarak 5,7 milyar Dolar kaydedilmiştir.

2017 yılı Nisan ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1,970 milyon \$) olurken; bu fasılı "kıymetli ve yarı kıymetli taşlar, kıymetli metaller, inciler, taklit mücevherci eşyası, metal paralar" (1.187 milyon \$); "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.074 milyon \$); "demir ve çelik" (749 milyon \$) ve "örme giyim eşyası ve aksesuarları" (690 milyon \$) izlemiştir. "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (2.681 milyon \$); "Kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (2.123 milyon \$); "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (1.445 milyon \$); "motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1.334 milyon) ve "demir ve çelik" (1.245 milyon \$); ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar olmuştur.

2017 yılı Nisan ayında İzmir'in ihracatı 2016 yılının aynı ayına göre, %10,3 oranında azalarak 676 milyon Dolar, ithalatı da %2,26 oranında artarak 742 milyon Dolar olarak gerçekleşmiştir.

2017 yılı Nisan ayında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2016 yılının aynı ayına göre, %5,74 oranında azalarak 1,19 milyar Dolar, ithalatı da %11,02 oranında artarak 1,26 milyar Dolar olarak kaydedilmiştir.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU-TÜRKİYE

BÜYÜME	2012	2013	2014	2015	2016	2017/1
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon TL)	1.569.672	1.809.713	2.044.466	2.337.530	2.590.516	641.584
Büyüme Oranı (Zincirlenmiş Hacim End. göre) (%)	4,8	8,5	5,2	6,1	2,9	5,0
İmalat Sanayi (Zincirlenmiş Hacim End.) (%)	2,3	9,3	6,1	5,9	3,9	5,1
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2012	2013	2014	2015	2016	Mar.17
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	24.821	25.524	25.933	26.621	27.205	27.489
İstihdam Oranı (%)	45,4	45,9	45,5	46,0	46,3	46,1
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	2.518	2.747	2.853	3.057	3.330	3.642
İşsizlik Oranı (%)	9,2	9,7	9,9	10,3	10,9	11,7
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	11,5	12	12	12,4	13	13,7
ENFLASYON (%)	2012	2013	2014	2015	2016	May.17
Yİ-ÜFE (yıllık)	2,45	6,97	6,36	5,71	9,94	15,26
YD-ÜFE (yıllık)	-1,13	16,15	2,63	10,9	17,73	26,38 (Nisan)
TÜFE (yıllık)	6,16	7,4	8,17	8,81	8,53	11,72
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-Nis.17
İhracat	152.462	151.803	157.610	143.889	142.544	50.674
İthalat	236.545	251.661	242.177	207.234	198.617	68.202
Dış Ticaret Dengesi	-84.083	-99.859	-84.567	-63.395	-56.073	-17.529
Cari İşlemler Dengesi	-47.962	-63.621	-43.597	-32.118	-32.615	-11.596
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-Nis.17
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	62.528	96.350	64.976	99.385	97.714	35.298
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.993	4.631	3.929	4.533	5.142	2.341
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-Nis.17
Kurulan Şirket Sayıları	107.219	108.930	126.635	114.691	106.452	42.776
Kapanan Şirket Sayıları	47.978	37.273	39.051	32.762	31.938	11.523
ULUSLARARASI DOĞRUDAN YATIRIMLAR	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-Mar.17
Şirket Sayısı (Adet)	4.251	3.778	4.703	5.599	5.581	1.337
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	13.628	12.896	12.828	17.550	12.302	2.803
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2012	2013	2014	2015	2016	Mar.17
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-136,2	-171,1	-179,1	-188,6	-201,8	-196,4
BORÇLANMA (Milyar \$)	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dış Borç Stoku	339,5	389,8	401,9	396,0	404,2	339,5
Kamu	104,0	115,9	117,7	113,1	119,2	104,0
Özel	228,4	268,6	281,7	281,6	284,2	228,4
KREDİLER (Milyar \$)	2012	2013	2014	2015	2016	Nis.17
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	170,7	197,9	212,3	214,6	216,9	220,4
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ	2012	2013	2014	2015	2016	Nis.17
(Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış						
Toplam Sanayi	2,4	3,5	3,5	2,9	1,8	6,7
İmalat Sanayi	2,3	4,4	3,1	3,3	1,4	7,3
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2012	2013	2014	2015	2016	May.17
Kapasite Kullanım Oranı	76,5	76,7	75,0	76,8	77,4	78,8
GÜVEN ENDEKSLERİ	2012	2013	2014	2015	2016	May.17
Reel Kesim Güven Endeksi	106,6	106,6	104,6	103,5	105,2	109,2
Tüketici Güven Endeksi	75,8	76	72,5	66,3	69,5	72,8
Ekonomi Güven Endeksi	104,1	103,9	99,0	96,6	93,9	100,5
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2012	2013	2014	2015	2016	Nis.17
Sanayi Ciro Endeksi (Arındırılmamış)	140,1	153,1	172,7	187,2	200,4	249,8
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-May.17
Bütçe Dengesi	-29.412	-18.543	-23.370	-23.525	-29.258	-11.494
PROTESTOLU SENET	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-Nis.17
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.075	1.092	1.004	1.000	1.017	307
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	6.949	7.494	8.221	10.081	12.288	4.131
KARŞILIKSIZ ÇEK	2012	2013	2014	2015	2016	Oca.-Nis.17
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi (Bin Adet)	943	748	674	776	778	170
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi (Bin Adet)	407	299	236	222	206	32
BORSA VE DÖVİZ	2012	2013	2014	2015	2016	Haz.17
BIST 100 Endeksi	64.982	77.315	76.306	79.901	77.587	99.442
Euro/\$	1,29	1,33	1,33	1,11	1,11	1,12

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU-İZMİR

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
NÜFUS-GÖÇ										
Nüfus (Bin)	3.451	3.525	3.606	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	4.223	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,8	4,9	4,9	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (‰)	15,0	18,9	20,6	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	13,1	-
TR Nüfus Artış Hızı (‰)	13,1	14,5	15,9	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	13,5	-
Net Göç Hızı (‰)	7,20	6,97	2,91	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	5,6	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	48	52	56	55	58	59	59	60	-	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.171	1.170	1.303	1.410	1.424	1.514	1.504	1.483	1.566	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	31,5	28,0	30,4	30,7	31,6	31,8	31,7	32,0	47,6	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	314	346	397	422	432	490	466	470	513	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	26,8	29,6	30,5	29,9	30,3	32,4	31,0	28,3	30,7	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	156	227	231	243	247	276	243	262	254	-
İşsizlik Oranı (%)	11,8	16,2	15,1	14,7	14,8	15,4	13,9	15,0	14,0	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,4	17,2	16,4	16,2	15,9	17,0	15,0	16,1	15,2	-
ENFLASYON (%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/5
TÜFE (yıllık)	5,84	8,91	7,25	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	8,93	12,2
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/4
İhracat	7.823	6.119	6.682	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	8.370	2.844
İthalat	8.313	6.268	8.419	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	8.809	2.997
Dış Ticaret Dengesi	-490	-149	-1.737	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-439	-153
İhracatçı Firma Sayısı (Adet)	3.917	3.694	3.920	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	4.600	3.318
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,9	6,0	5,9	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	5,9	5,6
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/1
Kapasite Kullanım Oranı	57	51	62,25	70	63	60	55	64	63	62
PROTESTOLU SENETLER	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/4
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	74.760	77.761	55.098	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	47.497	15.033
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,7	4,9	4,5	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,7	4,9
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	391	459	319	245	367	463	510	571	775	236
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/4
Belge Adedi	136	105	167	188	209	215	186	208	230	116
Yatırım (Milyon TL)	1.011	651	1.890	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	1.810	3.139
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,04	2,39	3,01	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	1,9	8,9
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	-	4,0	1,9	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	1,9	14,6
ENERJİ TÜKETİMİ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/4
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.342	1.957	2.342	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	4.299	1.504
MALİ / FINANS	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/4
Bütçe Gelir/Gider	4,17	3,59	3,99	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,2	4,4
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,54	10,20	10,77	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	11,4	11,6
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)*	74,6	72,4	87,9	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6	111,5	117,8
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)*	6,2	6,2	5,9	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6	5,7	5,7
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)*	6,4	6,0	5,9	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2	4,9	5,0
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
	2,12	1,80	1,35	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	2,30	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/4
Kurulan Şirket Sayısı	3.094	2.710	3.253	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	3.962	1.498
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,4	6,3	6,5	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	6,2	6,2
Kapanan Şirket Sayısı	805	803	860	943	1.094	1.095	991	740	644	219
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,7	7,7	7,5	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	5,8	5,4
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/3
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.256	1.391	1.540	1.682	1.800	1.944	2.100	2.239	2.422	2.446
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	6,0	5,9	6,0	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	4,6	4,5
MARKA-PATENT SAYISI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/4
Marka Tescil Sayısı (Adet)**	1.983	2.302	1.931	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	5.928	2.272
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,6	5,6	6,0	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	7,1	6,5
Patent Tescil Sayısı (Adet)**	25	21	34	31	42	59	55	86	96	100
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	7,4	4,6	5,3	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	5,4	6,2
TURİZM	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/4
Yabancı Turist Sayısı (Bin Kişi)	1.034	1.057	1.156	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	672	100
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,9	3,9	4,1	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	2,5	1,7
TARIMSAL ÜRETİM	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	2.769	2.675	3.375	3.648	4.100	3.652	5.024	5.940	-	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	1,2	3,9	4,2	4,1	4,7	3,9	5,1	5,0	-	-
İŞ KAZALARI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/5
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	6,0	4,6	5,4	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	3,7	6,2
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017/4
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	4,9	6,5	6,4	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	6,0	6,1

ÜLKE İNCELEMELERİ XVIII : GÜRCİSTAN CUMHURİYETİ

Ekonomik Yapı

Gürcistan, bağımsızlığını kazanmasının ardından ciddi sorunlarla karşılaşmıştır. Sanayi faaliyetlerinin gerilemesi ve hiper enflasyon ortamı ekonomiyi istikrarsızlığa sürüklemiştir.

Söz konusu sorunların aşılması ve ekonominin serbestleştirilmesi için 1993 yılında ekonomide yapısal değişim süreci uygulamaya konulmuştur. İlgili değişim süreci ilk aşamada standart bir program üzerinde anlaşılabilmesi nedeniyle küçük ölçekte kalsa da, 1995 yılında IMF desteğinde bir reform programının uygulanmaya başlanması ile ivme kazanmıştır.

Uygulanan politikalar neticesinde istikrar sağlanmaya başlanmış ve 1997-98 dönemine gelindiğinde enflasyon tek haneli rakamlara indirilebilmiştir. Enflasyon ilerleyen yıllarda dalgalı bir seyir izlese de, genellikle %5-10 bandı içerisinde kalmıştır.

Bağımsızlığın kazanılması sonrası GSYİH'daki payı daralan sanayi sektörü, günümüzde hala ciddi bir atıl potansiyel taşımaktadır. Sektördeki firmaların ve fabrikaların büyük çoğunluğunun teknolojisinin eskimiş durumda olması, sanayi yatırımlarını cezbedici kılmıştır. Nitekim, atıl potansiyelin ekonomiye kazandırılması için önem verilen özelleştirme hareketleri ve ekonomik işbirliği anlaşmaları ile sanayi sektöründeki doğrudan yabancı yatırım girişi artmıştır.

2000 yılında dış ticareti canlandırma amacıyla Dünya Ticaret Örgütü'ne üye olunması, Gürcistan ekonomisine duyulan ilgiyi yükselten bir diğer faktördür.

2008 yılı global ekonomik krizinden olumsuz yönde etkilenen Gürcistan, 2010 yılından sonra toparlanma sürecine girmiş ve dikkat çekici büyüme oranları elde etmiştir. 2017'de Gürcistan vatandaşlarının Schengen bölgesinde vizesiz serbest dolaşımı için yapılan seyahat anlaşmasının onaylanması, Gürcistan-AB ilişkilerinin geliştirilmesi bağlamında çok önemli bir adım olmuştur.

Günümüzde ekonomide, hizmet sektörü ön planda olmakla birlikte sanayi ve tarım sektörü de önemini korumaktadır. Enerji darboğazının aşılması amacıyla ülkede son dönemlerde çok sayıda hidroelektrik santral inşa edilmiştir. Ülkenin Bakü-Tiflis-Ceyhan petrol boru hattı ve Bakü-Tiflis-Erzurum doğalgaz hattı üzerindeki geçiş ülkesi olması, enerji sektörünü ön plana çıkarmıştır.

Serbestleşme hareketlerini ve yabancı yatırımları artırıcı düzenlemeler, Gürcistan'ın iş yapma kolaylığı endeksinde 190 ülke arasında 16., ekonomik özgürlükler endeksinde ise 180 ülke arasında 13. sırada yer almasını sağlamıştır.

1996'da onaylanan Yatırım Teşvik Kanunu ile ülke vatandaşlarının yatırımlarına tanınan hak ve kolaylıkların aynı şekilde yabancı yatırımlara da tanınması sağlanmıştır. Yatırım teşviklerinde; vergi indirim ve muafiyetleri, toprak kullanım hakkı, bürokratik süreçlerin kolaylaştırılması, vb. avantajlar ön plana çıkmaktadır.

Türkiye-Gürcistan İlişkileri

Gürcistan'ın bağımsızlığını kazanmasının ardından, iki ülke arasında ilişkilerin tesis edilmesine yönelik ivedilikle harekete geçilmiş ve karşılıklı Büyükelçilikler açılmıştır. Ekonomik ilişkilerin de geliştirilmesi amacıyla, 1992'de Ticari ve Ekonomik İşbirliği Anlaşması imzalanmıştır. Devam eden yıllarda farklı alanlarda imzalanan pek çok işbirliği anlaşması ile ticaret hacmi büyük oranda artmış ve Türkiye 2007'de Gürcistan'ın en büyük ticaret ortağı haline gelmiştir.

2011 yılında imzalanan bir protokolle karşılıklı seyahatlerde kimlikle geçiş hakkı tanınması, iş ilişkileri kadar turistik ilişkilerin de geliştirilmesinde önemli bir rol oynamıştır. Ayrıca, petrol boru hattı ve doğalgaz hattı ile Kars-Tiflis-Bakü demiryolu projesi, karşılıklı ilişkilerin gelişmesinde önemli avantajlar sağlamıştır.

2008'de yürürlüğe giren Türkiye-Gürcistan Serbest Ticaret Anlaşması ile sanayi ve tarım ürünlerinde gümrük vergisi sıfırlanmış ve ticaretteki bürokratik prosedürler kolaylaştırılmıştır.

Karşılıklı temel ihracat ürünleri plastik ve mamulleri, makine ve cihazlar, demir çelikten eşya, elektrikli aletler, demir-çelik ürünleri iken; temel ithalat ürünleri ise örülmüş hazır giyim, demir ve çelik ürünleri, hazır hayvan gıdaları, mineral yakıtlar şeklindedir.

Sanayi sektöründe faaliyet gösteren firmaların nitelik ve nicelik yönünden geri kalmış olması, makine ve cihazlar başta olmak üzere bu alandaki yatırımları anlamlı kılmaktadır. Bununla birlikte; organik tarım, tekstil, turizm, inşaat ve enerji sektörleri de yatırımcılar açısından cezbedici yönleriyle ön plana çıkmaktadır.

GÜRCİSTAN ÜLKE PROFİLİ (2016)

Nüfus (Milyon Kişi)	3,7
Nüfus Artış Hızı (%)	-0,3
GSYİH (Milyar Dolar)	14,2
GSYİH (%)	2,7
Kişi Başı GSİYH (Dolar)	3.842
Enflasyon Oranı (%)	1,8
İşsizlik Oranı (%)	11,6
İhracat (Milyar Dolar)	2,2
İhracatta İlk 5 Ülke	Rusya, Türkiye, Çin, Bulgaristan, Azerbaycan
Temel İhracat Ürünleri	Motorlu araçlar, Maden ve taşlar, Demir-çelik ürünleri, Gıda
İthalat (Milyar Dolar)	7,2
İthalatta İlk 5 Ülke	Türkiye, Rusya, Çin, Azerbaycan, Almanya
Temel İthalat Ürünleri	Petrol ve türev ürünleri, Motorlu araçlar, İlaç, Makine ve aksamları
Cari Denge (% GSYİH)	-12,4
İmalat Sanayi (% GSYİH)	12,8
Tarım (%GSYİH)	9,2
Hizmetler (%GSYİH)	66,3
Sanayi (% GSYİH)	24,5

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

GÜRCİSTAN KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2016)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(Milyar \$)
Maden ve taşlar	0,4	Mineral yakıt ve yağlar	1,1
Alkollü ve alkolsüz içecekler	0,3	Makine ve aksamları	0,8
Demir ve çelik	0,2	Motorlu araçlar	0,7
Meyve ve meyve ürünleri	0,2	Elektrikli makine ve ekipmanları	0,6
Motorlu araçlar	0,2	Eczacılık ürünleri	0,3
Eczacılık ürünleri	0,2	Demir ve çelik ürünleri	0,3
Değerli taş ve metal ürünleri	0,08	Maden ve taşlar	0,3
Gübre	0,07	Plastik ve plastik ürünleri	0,2
Mineral yakıt ve yağlar	0,06	Demir ve çelik	0,1
Örgü ve kroşe giyim eşyaları	0,05	Optik ve fotoğrafçılık ürünleri	0,1

Kaynak: Trademap (İlk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE – GÜRCİSTAN TİCARET PROFİLİ (2016)

Fasıl adı	Türkiye İhracat (Milyon \$)	Fasıl adı	Türkiye İthalat (Milyon \$)
Plastik ürünleri	103	Et, balık, sebze, meyve, katı ve sıvı yağlar	57
Diğer kimyasal ürünler	100	Giyim eşyası (kürk hariç)	57
Demir-çelik ana sanayi	88	Demir-çelik ana sanayi	35
Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	75	Deniz taşıtları	15
Kağıt ve kağıt ürünleri	64	Demir-çelik dışındaki ana metal sanayi	11

Kaynak: TÜİK